

KRITIKK AV PELSDYROPDRETT

UTTALELSER OG VEDTAK FRA FAGINSTANSER, POLITISKE PARTIER OG LAND

Dyrevern
alliansen

Brennerivn. 7, 0182 Oslo
(+47) 22 20 16 50
post@dyrevern.no
www.dyrevern.no

I løpet av de siste ti årene har stadig flere faginstanser og politiske partier tatt standpunkt mot pelsdyroppdrett. Som en følge av dette, har flere land vedtatt forbud mot pelsdyroppdrett eller innført så strenge regler at kommersielt pelsdyroppdrett i praksis ikke lenger er mulig.

Oppdatert **01.09.2015**

// INNHOLD

- **POLITIKK** | Politiske partier om pelsdyroppdrett | Ungdomspartier om pelsdyroppdrett
- **VITENSKAP** | Vitenskapelige og faglige vurderinger av pelsdyroppdrett
- **ETIKK** | Etiske vurderinger av pelsdyroppdrett
- **VIL DU HJELPE PELSDYRENE?** | Hva du kan gjøre | Her kan du lese mer om pelsdyroppdrett
- **VEDTAK** | Vedtak og forbud mot pelsdyroppdrett i andre land
- **KILDER**

// POLITIKK

POLITISKE PARTIER I NORGE

Allerede i 1974 fastslo Stortinget at pelsdyroppdrett er uetisk siden pels er et helt unødvendig produkt: "Ser man på nyttehensynet av pelsdyrholdet i etisk lys, skulle pelsdyrholdet - for å skaffe vakkert, moderne eller kledelig pelsverk - ikke kunne forsvares såfremt tilstrekkelig varme klær kunne skaffes ved hjelp av annet materiale, f.eks. vevede stoffer."^(1,2)

I 2003 fastslo regjeringen Bondevik 2, med partiene Kristelig Folkeparti, Høyre og Venstre, at pelsdyroppdrett bør vurderes avviklet i 2013, hvis forholdene innen da ikke er blitt vesentlig forbedret: "Dersom det ikke oppnås vesentlige avlsmessige forbedringer når det gjelder dyrenes helsestilstand i løpet av en tiårsperiode, bør det vurderes å avvikle pelsdyrholdet."⁽³⁾ Ingen partier på Stortinget reserverte seg mot dette. Denne fristen er nå utløpt.

*I 2003 fikk næringen ti års frist på å bedre velferden
| I. L. Hauge 2011*

I Landbruksmeldingen (offentliggjort i november 2011) lovet regjeringen Stoltenberg 2, med Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, at de skulle gjennomgå pelsdyrnæringen på nytt: "Virksomheten i pelsdyrnæringen er omstridt i Norge. Regjeringen vil foreta en egen gjennomgang av pelsdyrnæringen og vil komme tilbake til Stortinget om saken."⁽⁴⁾ Både SV og Arbeiderpartiet vil avvikle næringen, mens Senterpartiet ønsker å opprettholde den.

I august 2012 satte Landbruksdepartementet i gang en utredning som skulle gjennomgå næringen. Ingen interesseorganisasjoner utenom Pelsdyrslaget, og heller ikke stortingspolitikere, var invitert til å gi innspill. Utredningen lot vente på seg, og i stedet for en konklusjon i 2013, ble det nedsatt et utvalg for en gjennomgang av pelsdyrnæringen. Utvalget hadde medlemmer med tett tilknytning til pelsbransjen, men ingen fra dyrevernorganisasjoner.

Pelsdyrutvalget skulle vurdere to alternativer for pelsdyrnæringen: Styrt avvikling eller bærekraftig utvikling. I desember 2014 leverte utvalget sin innstilling, hvor fem medlemmer tilrådde en utvikling av næringen, mot tre medlemmer som ønsket avvikling. En person tok ikke stilling.

POLITISKE PARTIER OM PELSDYROPDRETT

Mens Venstre, Sosialistisk Venstreparti, Arbeiderpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne har programfestet at de vil avvikle pelsdyroppdrett, står det ingenting om pels i Høyres eller Senterpartiets program. Likevel har de to partiene ofte vist seg som pelsdyrnæringens beste venner. Fremskrittspartiet vil fjerne subsidiene til pelsdyrnæringen og gjennomgå regelverket til næringen, mens KrF ønsker strengere regler.

Partienes uttalelser om pelsdyroppdrett:

Sosialistisk Venstreparti

I sitt arbeidsprogram for 2013-2017 står det følgende om pelsdyroppdrett: "Veterinærfaglige råd og erfaring med næringen viser at det ikke er mulig å ha en pelsdyrproduksjon som sikrer god dyrevelferd, og næringen må avvikles. SV jobber for: En styrt avvikling av pelsdyrnæringa innen en gitt frist". I tillegg ønsker de et importforbud av pels.⁽⁵⁾ SV har også flere ganger tatt til orde for å avvikle subsidiene til næringen.⁽⁶⁾

AP gikk inn for avvikling av pelsdyrnæringen i 2011 | S. Bekkum

Venstre

Venstre har siden 2011 vært tydelige i sitt standpunkt mot pels. I sitt arbeidsprogram for 2013-2017 sier partiet: "Dyrevelferd er viktigere enn menneskers behov for luksusvarer. Det avdekkes stadig helt uakseptable forhold på norske pelsdyrfarmer. Pelsdyrbransjen har ikke overbevist om at dyrevelferden er tilstrekkelig forbedret de siste ti årene, og Venstre vil derfor avvikle norsk pelsdyroppdrett". De har også uttalt ønske om å avvikle subsidiene til næringen, noe som ligger i Venstres alternative budsjett for 2014.⁽⁷⁾

Miljøpartiet De Grønne

I partiets arbeidsprogram 2013-2017 står det «Miljøpartiet De Grønne vil: Umiddelbart forby oppdrett av pelsdyr. Bli ikke et forbud innført straks, vil De Grønne umiddelbart avvikle statsstøtten til pelsdyrnæringen». (s.19) og «De Grønne vil avvikle pelsdyroppdrettet, fordi denne formen for kommersielt hold av rovdyr er uforsvarlig uansett nytten for mennesker.»⁽⁹⁾

Arbeiderpartiet

Landsmøtet til Arbeiderpartiet gikk i 2011 inn for en avvikling av pelsdyroppdrett.⁽¹⁰⁾ Dette ble senere vedtatt i programmet for 2013-2017, etter en ny votering på landsmøte i 2013. Ordlyden er som følger: "Arbeiderpartiet går inn for en styrt avvikling av pelsdyrnæringen. Omstillingsmidler for etablering av ny landbruksvirksomhet basert på gårdsbrukets ressurser, blir stilt til rådighet i avviklingsperioden."⁽⁸⁾

Rødt

Rødt går inn for avvikling av pelsdyroppdrett. I 2013 vedtok landsmøtet følgende: "På tide å avvikle pelsdyrindustrien. Stortinget vedtok i 2002 at man skulle gi pelsdyrbransjen ti år på å få til vesentlige forbedringer i dyrevelferden. 11 år har gått og de har ikke klart det. (...) Rødt vil avvikle pelsdyrindustrien."⁽¹¹⁾

Fremskrittspartiet

Partiet har så langt ikke gått inn for en avvikling av pelsdyroppdrettet. I FrPs handlingsprogram for 2013-2017 oppgir partiet imidlertid at "Vi vil gradvis avvikle offentlige subsidier til pelsdyrnæringen. Vi vil også gjennomgå regelverk knyttet til dyrevelferd for pelsdyrnæringen, med sikte på forbedringer."⁽¹²⁾

Kristelig Folkeparti

Partiet uttaler i sitt arbeidsprogram for 2013-2017 at de vil "stille strengere krav til dyrevelferd i pelsdyrnæringen og skjerpe kontrollene ytterligere."⁽⁵⁷⁾

Høyre

Partiet har tidligere uttalt at de støtter pelsdyrnæringen. I valgprogrammet for 2013-2017 står det ikke lenger noe om pels.⁽¹³⁾

Senterpartiet

Partiet uttalte i 2009 til Dyrevernalliansen at de støtter næringen: "Senterpartiet er positive til fortsatt pelsdyroppdrett i Norge. Næringa driver innenfor gjeldende regelverk og er ei viktig landbruksnæring."⁽¹⁴⁾ Senterpartiet har ikke noen formell politikk om pelsdyrnæringen, men har likevel en tradisjon for å forsvare den.⁽¹⁵⁾

UNGDOMSPARTIER OM PELSDYROPPDRETT

Flere av de politiske ungdomspartiene har vedtatt å avvikle pelsdyroppdrett eller subsidiene til næringen. Aldri før har det vært så mye debatt i partiene om dyrevelferd, og det er voksende motstand mot pelsdyroppdrett i alle partier.

AUF

Arbeiderpartiets ungdomsparti går i en uttalelse fra 2014 inn for at pelsdyroppdrett skal forbys og at statlig støtte til pelsdyrnæringen skal fjernes.⁽²¹⁾

I AUFs klima og miljøprogam fra 2014 står det at "pelsdyrnæringa er i Norge liten næring, som har vist at de ikke klarer å ivareta hensynet til næringa og dyrevelferd. AUF "mener næringa ikke hører hjemme i Norge, og vil ha styrt avvikling av pelsdyr og forby pelsdyroppdrett i Norge." ⁽²²⁾

Fremskrittspartiets Ungdom

FpU vil fjerne alle subsidier til pelsdyrnæringen. Partiet har hittil ikke gått inn for avvikling av selve næringen, men skriver at subsidiekutt "vil kunne medføre at pelsdyrnæringen blir avviklet". ⁽¹⁷⁾

Unge Høyre

På landsstyremøte i 2015 vedtok ungdomspartiet at de vil ha fortsatt pelsdyroppdrett i Norge. Det var også et forslag for å avvikle næringen, men den gjeldende resolusjonen vant med én stemme på møtet.

Oppsummert ønsker Unge Høyre at oppdrettere som tilsynsmyndigheter avdekker alvorlige brudd på regelverket hos, skal miste sin mulighet til hold av pelsdyr. De vil også ha strengere krav til dyrevelferd og systematisert avlsarbeid ved å øke forskningsgraden på alternative dyreholdsmetoder uten nettingbur. ⁽¹⁹⁾

Unge Venstre

Ungdomspartiet vedtok allerede i 2007 at de vil forby pelsdyroppdrett i Norge. Dette er videreført i politisk plattform for 2014-2016.⁽²⁰⁾

Sosialistisk Ungdom

SU har i en uttalelse om dyrevern fra 2014 vedtatt at de vil avvikle pelsdyrnæringen og forby import av pels. " På pelsfarmene lever dyrene under forhold som er både fysisk og mentalt belastende, og det er blitt avdekket flere tilfeller av dyremishandling på norske farmer de siste årene.", heter det i uttalelsen. ⁽²³⁾

Grønn Ungdom

Miljøpartiet De Grønnes ungdomsparti vil avvikle pelsdyroppdrett i Norge med kortest mulig overgangstid, og i tillegg forby import av pels fra utlandet.⁽²⁴⁾

Rød Ungdom

Ungdomspartiet er mot pelsdyroppdrett. I 2010 vedtok RUs landsstyre en uttalelse om pels, hvor de blant annet skriver at "Rød Ungdom er imot oppdrett av dyr der formålet ene og alene er å utnytte pelsen deres. Landsstyret i Rød Ungdom går derfor inn for forbud mot all pelsdyroppdrett i Norge, etablering av offentlige ordninger og økte landbrukssubsidier for å sikre alternativer for bønder som er økonomisk avhengige av pelsdyroppdrett."⁽²⁵⁾

Kristelig Folkepartis Ungdom

KrFU har ikke noen offisielle uttalelser om pels.

At rev og mink trives på norske pelsdyrfarmer, har vært vanskelig å bevise. | I. L. Hauge 2011

// VITENSKAP

VITENSKAPELIGE OG FAGLIGE VURDERINGER AV PELSDYROPPDRETT

Veterinære myndigheter og forskningsinstitusjoner er svært kritiske til pelsdyroppdrett, fordi driften innebærer at rovdirene sperres inne i små bur. Dette gjør at dyret ikke får utløp for artstypiske og individuelle behov, noe også norsk dyrevelferdslov forplikter dyreholder til å sørge for. Veterinærforeningen råder til å vurdere avvikling av pelsdyrholdet.

Veterinærinstituttet (2013):

"Veterinærinstituttet mener at de krav regelverket vårt stiller til hold av pelsdyr ikke i rimelig grad sikrer akseptabel dyrevelferd, selv om forskriftskravene følges. Veterinærinstituttet er dessuten bekymret for om det er praktisk mulig å føre godt nok tilsyn og sikre tillitsfulle dyr i de største besetningene. På denne bakgrunn mener Veterinærinstituttet at vårt pelsdyrhold bør avvikles."⁽²⁶⁾

Den norske veterinærforening (2009):

"Dagens pelsdyrhold er basert på hold av aktive rovdire i små nettingbur. Driftsformen betyr at dyrene ikke får tilfredsstillende naturlige adferdsbehov. (...) DNV mener derfor at tiden nå er moden for å vurdere avvikling av alt pelsdyrhold i Norge."⁽²⁷⁾

Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi (NENT) (2008):

"NENT mener at hold og avlivning av dyr kun for å benytte seg av dyrets pels ikke er forenelig med god dyrevelferd, da pels i dag ikke en nødvendighet for å kle seg mot kulde. Bruk av skinn eller ull/pels fra dyr anses ikke av NENT for å være uetisk om disse produktene stammer fra dyr brukt i matproduksjon."⁽²⁸⁾

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (2008):

"There is still much research to be done in relation to the welfare of fur animals..."⁽²⁹⁾ Vitenskapskomiteen sammenligner velferden i norsk pelsdyroppdrett med industrielt oppdrett av andre husdyr (gris, høns) i Nederland på 90-tallet, og konkluderer med at det vurdert i forhold til dette er akseptabelt. Velferden sammenlignes ikke med annet norsk husdyrhold etter dagens standarder.

EUs veterinærvitenskapelige komité (2001):

"The report concludes that the typical mink cage impairs mink welfare because it does not provide for important needs..." (...) "The report concludes that the typical fox cage does not provide for important needs of foxes."⁽³⁰⁾

Professor Donald Broom (2011):

"The improvements in fur production systems in Norway, including those specified in the current legislation, seem to us to be unlikely to result in good welfare for most animals."⁽³¹⁾

// ETIKK

ETISKE VURDERINGER AV PELSDYROPPDRETT

Dyrevelferdsloven stadfester dyrs egenverdi utover nytten for oss mennesker. Likevel tillater forskriften for hold av pelsdyr at dyrene holdes i små bur uten mulighet til naturlig atferd. Flere etiske vurderinger har konkludert med at pelsdyroppdrett er uforsvarlig.

Rådet for dyreetikk (2015):

"Rådet mener, i sum, at det ikke er mulig å gi pelsdyr som holdes i bur et akseptabelt velferdsnivå, selv med de forbedringer og krav som er foreslått i utredningen. Rådet for dyreetikk ønsker derfor en styrt avvikling av alt pelsdyrhold i Norge."⁽³²⁾

Det er bred enighet blant faginstanser og interesseorganisasjoner om at driftsformen i pelsdyroppdrett er uforsvarlig.

| I. L. Hauge 2011

Eidsivating lagmannsrett (1999):

"Retten er likevel enig i at dersom en kun la en etisk betraktning til grunn for vurderingen av pelsdyroppdrett, så ville slik virksomhet vanskelig kunne aksepteres."(33)

Forum for utvikling og miljø (2008):

Forumet gjorde evaluering av etiske hensyn i tekstilbransjen, hvor blant annet policy på pelsdyroppdrett var ett av temaene tekstilkjedene ble evaluert etter: "Det finnes merker og kjeder som star frem med et oppriktig engasjement for dyrs velferd, men vi må likevel konkludere med at de fleste ikke engang oppfyller minimumskravet for en skikkelig politikk mot dyreforsøk og pels fra pelsdyravl."(34)

Den norske kirke (2015):

"Kirkerådet mener det er svært viktig å lytte til det faginstanser som Norges Veterinærforening, Rådet for Dyreetikk og Veterinærinstituttet tilrårder, samt hva forskning sier om pelsdyrenes reelle behov. Dyrs behov må vektlegges sterkt og kan ikke tilsidesettes av økonomiske hensyn. Dette gjelder særlig pelsdyrnæringen hvor produktene neppe kan betegnes som livsviktige." (18)

Det mosaiske trosamfunn (2015):

"Vi er for en styrt avvikling av pelsdyrnæringen. Vi vil også støtte oss til innspill fra veterinærfaglige miljøer som Veterinærinstituttet og veterinærforeningen i vurderingen av de konkrete forhold for dyrene." (18)

INTERESSEORGANISASJONER OM PELSDYROPDRETT

Mange interesseorganisasjoner, også flere som ikke jobber direkte med dyrevelferd, er for en avvikling av pelsdyroppdrett. Også blant bønder tar mange avstand fra oppdrett av rev og mink i bur.

Framtiden i våre hender (2011):

"Dyras triste skjebne er å pynte oss mennesker. Pelsfolket bruker unnskyldningen om at dette dreier seg om å holde seg varm i et krevende klima. Verdens dårligste bortforklaring i et land hvor det bugner av alternativ og hvor kjøpekraften er på topp."(38)

Foreningen våre rovdyr (2015):

"Rev og mink i oppdrett er aktive rovdyr og biologisk sett lite domestiserte. Det er åpenbart svært vanskelig å tilfredsstille disse rovdyrenes artstypiske adferd på små arealer med netting. (...) På bakgrunn av dette støtter FVR pelsdyrutvalgets mindretall i kravet om en styrt avvikling av pelsdyroppdrett." (60)

I naturen beveger rev seg over store områder. | A. Nævra

Minding animals Norge (2015):

"Det er etisk sett nærmest umulig å forsvare et dyrehold som er i utakt med både befolkningen og Dyrevelferdsloven, og som i tillegg ikke er nødvendig. (...) På bakgrunn av ovennevnte kommentarer støtter Minding Animals Norge mindretallets anbefaling om en styrt avvikling av pelsdyrnæringen." (61)

Norsk ornitologisk forening (2015):

"Kommersiell pelsdyrdrift er også svært kontroversielt i forhold til dyrevelferd. Dette er allment kjent at det ikke er realistisk å oppnå en akseptabel dyrevelferd kombinert med kommersiell pelsdyrdrift. Pelsdyroppdrett må også nøkternt sett sies å være en lite samfunnsnyttig næring som også i stor grad subsidieres." (62)

SABIMA (2015):

"Vår klare oppfatning er at det må iverksettes en styrt avvikling av norsk pelsdyroppdrett." (63)

SPCA Norge (2015):

"Vi er for en styrt avvikling av pelsdyrnæringen." (64)

Eurogroup for Animals and Fur Free Alliance (2015): "As Eurogroup for Animals and Fur Free Alliance, we urge you to follow the committee minority's advice to ban fur farming of mink and foxes in Norway on the basis of newer development on animal ethics and animal behaviour." (65)

Fagutvalg i Norsk Bonde- og Småbrukarlag (2002):

"Norsk Bonde- og Småbrukarlag vil derfor slutte seg til konklusjonen i rapporten til Rådet for dyreetikk om pelsdyr (1994) der det heter: "Legger man avgjørende vekt på dyras ve og vel, er det etikuttvalgets oppfatning at de driftsformer som anvendes i dag ikke kan forsvares. På denne bakgrunn bør de derfor avvikles." (Uttalelsen ble ikke vedtatt av Bonde- og Småbrukarlaget, som i stedet vedtok å støtte pelsnæringen).(35)

Organisasjonen Oikos (2010):

Oikos representerer det økologiske miljøet i Norge, og har mange bønder blant sine medlemmer. De støtter arbeidet for bedre dyrevelferd i landbruket, og stiller seg bak kravet om at pelsdyr ikke skal være i bur. Dette er en del av organisasjonens politiske plattform. (36)

Grønn Hverdag (2010):

Grønn Hverdag fraråder kjøp av pels: "Pelsdyroppdrett er ikke forenlig med god dyrevelferd. Mink og rev sperres inne i små bur og dyrene vantrives. Pelsproduksjon påvirker også miljøet. Spør i butikken dersom du er i tvil om pelsen er falsk eller ekte."(37)

Stadig flere interesseorganisasjoner tar standpunkt mot pelsdyroppdrett. .
| I. L Hauge 2011

// VEDTAK

VEDTAK OG FORBUD MOT PELSDYROPPDRETT I ANDRE LAND

Fleire land har helt eller delvis avviklet pelsdyroppdrett. Andre har skjerpet kravene så mye at næringen selv har ansett oppdrettet som ulønnsomt.

Belgia:

To av Belgias tre regioner, Vallonia og Brussel, har i løpet av 2014 vedtatt å avvikle pelsdyroppdrett. I Vallonia vil forbudet tre i kraft fra 2015.(39)

Bosnia-Herzegovina:

Har i 2009 innført forbud mot pelsdyroppdrett.(40)

Danmark:

Har i 2008 innført forbud mot oppdrett av rev.(41)

Italia:

Vedtøk i 2001 at alle minker skulle ha tilgang til klatregreiner og badebasseng på minimum fire m² innen 2008. Myndighetene har i ettertid modifisert regelverket, slik at burhold igjen har blitt tillatt.(43)

Kroatia:

Har innført forbud mot hold av pelsdyr fra 2007, med 10 års utfasingsperiode.(44)

Makedonia

Som følge av ny dyrevelferdslov, er pelsdyroppdrett forbudt i Makedonia fra og med 13. oktober 2014.(45)

Nederland:

Oppdrett av rev ble forbudt fra 2008.⁽⁴⁶⁾ Vedtak i 2012 om forbud mot oppdrett av mink fra 2024. Oppdretterne ble gitt en utfasingsperiode på 12 år.⁽⁵⁹⁾ Etter protester fra pelsdyroppdretterne, ble forbudet trukket tilbake av den nederlandske domstolen. Nytt utkast for kompensasjon til minkfarmerne skal være klart før januar 2015.⁽⁵⁸⁾

Serbia:

Har innført forbud mot pelsdyroppdrett, gjeldende fra 2019.⁽⁵⁶⁾

Slovenia:

Har innført forbud mot pelsdyroppdrett, fra 2015.⁽⁴⁹⁾

Storbritannia

England og Wales vedtok forbud mot pelsdyroppdrett i 2000. Forbudet trådte i kraft i 2003.⁽⁴²⁾ På dette tidspunktet fantes det 11 aktive minkfarmer i landet, som årlig produserte ca. 100.000 mink. Skottland og Nord-Irland innførte tilsvarende forbud i 2002.^(47,48)

Sveits:

Har avviklet pelsdyroppdrett.^(50,51)

Sverige:

Avviklet oppdrett av rev i 2001. Den sosialdemokratiske regjeringen gikk i 2006 inn for å også avvikle minkoppdrett, men beslutningen ble omgjort etter regjeringsskiftet.^(52,53)

Tyskland:

Har i 2011 innført høyere krav til dyrevelferd for pelsdyr, inkludert krav om badevann for mink fra 2016. Så langt har ingen farmer implementert de nye kravene, men noen farmer er nedlagt.⁽⁵⁴⁾ Lovendringen har møtt motstand blant tyske minkfarmere, og flere har startet juridiske prosesser for å hindre utviklingen. I staten Mecklenburg Vorpommern i nordøst-Tyskland har to av Tysklands største minkfarmer inngått en avtale med myndighetene. Avtalen går ut på at farmerne får fortsette driften ut 2017 uten å oppfylle de mest utfordrende lovendringene. I 2018 må driften avvikles.⁽¹⁶⁾

Østerrike:

Har i 2005 innført forbud mot pelsdyroppdrett i hele landet.⁽⁵⁵⁾

// DYREVERNALLIANSENS ARBEID

Dyrevernalliansen jobber politisk for å avvikle norsk pelsdyroppdrett. Vi påvirker regjeringen, Stortinget og partiene. Vi samarbeider også med næringslivet for å oppnå et pelsfritt motebilde. Kjernen i arbeidet vårt er vårt faglige fokus. Samtidig informerer vi publikum, og gir deg muligheten til å bidra i arbeidet.

HVA DYREVERNALLIANSEN HAR OPPNÅDD

- Stortingsvedtak om at næringen får 10 års frist til å forbedre seg, hvis ikke må avvikling vurderes (2003).
- NOU 2014:15 om pelsdyrnæringens fremtid, der et mindretall ønsker en avvikling av næringen. Rapporten anbefaler en omlegging til burfri driftsform.
- Vedtak om avvikling av pelsdyroppdrett i flere politiske partier. Nå er hele fem partier for et forbud.
- Kutt i store deler av subsidiene til pelsdyrnæringen gjennom en avvikling av fôrfraktstøtten til næringen på 17,8 millioner kroner (2015).
- Forbud mot livdyrutstillinger, dvs utstillinger med levende pelsdyr for å vurdere pelskvaliteten (2006).
- Forbud mot oppdrett av andre pelsdyr enn rev og mink (2011).
- Vedtak fra rundt 150 ledende motemerker og kleskjeder om å slutte å selge ekte pels.
- Vedtak fra Norges ledende motemagasiner om å unngå eller begrense bruken av ekte pels.
- Uttalelser fra en rekke norske designere om å slutte å bruke ekte pels i sin produksjon.
- Synliggjøring av pelsmotstanden i Norges befolkning, bl.a. gjennom Facebooksiden "Forby pels nå".

HVA DYREVERNALLIANSEN ARBEIDER FOR NÅ

- Avvikle pelsdyroppdrett i Norge gjennom et politisk vedtak.
- Hindre at ekte pels blir solgt i norske butikker, eller vist i norske motemagasiner.
- Informere publikum og myndigheter om hvordan pels produseres i Norge og andre land.
- Styrke motstanden mot pels internasjonalt, gjennom samarbeid med seriøse dyrevernon organisasjoner fra hele verden.

Sammen kan vi hjelpe pelsdyrene! | M. Lundsvoll 2012

// DU KAN HJELPE PELSDYRENE

DU KAN HJELPE PELSDYRENE

- Ikke bruk eller kjøp ekte pels
- Bli medlem i Dyrevernalliansen i dag! Jo flere vi er, jo sterkere blir vi. www.dyrevern.no/bli_medlem
- Meld deg på vårt nyhetsbrev, og få oppdateringer om kampanjer og resultater. www.dyrevern.no/aktiv
- Følg Forby pels nå og Dyrevernalliansen på Facebook. www.facebook.com/forbypelsna og www.facebook.com/dyrevern
- Skriv mail til politiske partier og ungdomspartier, og be dem arbeide for avvikling av pelsdyroppdrett.

// KILDER

- (1) Om lov om dyrevern, Ot. prp. nr. 27, 1973 -74.
- (2) Om lov om dyrevern, Innst. O nr. 3, 1974 -75.
- (3) St. meld. nr. 12 (2002-2003) *Om dyrehold og dyrevelferd*, Landbruksdepartementet.
- (4) St. meld. nr. 9 (2011-2012) *Landbruk- og matpolitikken*, Landbruks- og matdepartementet.
- (5) SV, *Del godene! Arbeidsprogram for Sosialistisk Venstreparti 2013-2017*, s.38.

- (6)** SV (Andersen, K.), *Løse forslag til saken Prop. 106 S (2013-2014), Innst. 285 S (2013-2014)*, 17. juni 2014.
- (7)** Venstre, *Frihet. Fremtid. Fellesskap - Venstres stortingsvalgprogram 2013-2017*, s.31-32
- (8)** Arbeiderpartiet, *Vi tar Norge videre - Arbeiderpartiets program 2013-2017*, s.40
- (9)** Miljøpartiet De Grønne, *Arbeidsprogram 2013-2017*, s.19 og 22.
- (10)** AP, *Styrt avvikling av pelsdyrnæringen*, Resolusjon vedtatt av landsmøtet, URL: arbeiderpartiet.no, publisert april 2011.
- (11)** Rødt, *Epost til Dyrevernalliansen*, 12. juni 2013.
- (12)** Fremskrittspartiet, *Handlingsprogram 2013-2017*.
- (13)** Høyre, *Stortingsvalgprogram 2009-2013*.
- (14)** Senterpartiet, *Svar på spørsmål fra Dyrevernalliansen til stortingsvalget 2009*.
- (15)** Aase, B., "Bonanzatider i pelsdyrnæringa trass politisk motstand", *Nationen*, URL: nationen.no, 2. juni 2012.
- (16)** Pietsch, A. T. (Vier Pfoten), *Epost til Dyrevernalliansen*, 17. juni 2014.
- (17)** Fremskrittspartiets Ungdom, *Dyrevern*. URL: fpu.no. Udatert.
- (18)** Den norske kirke, *Dyrevelferd - et moralsk spørsmål, høringsuttalelse*, 2015.
Det Mosaiske Samfunn. *Svar på Pelsdyrutvalgets rapport NOU 2014:15. Høringsuttalelse*.
- (19)** Unge Høyre, "Bedre dyrevelferd på pelsdyrgårder", Resolusjon vedtatt av landsstyret 15. februar 2015.
- (20)** Unge Venstre, *Unge Venstres politiske plattform 2014-2016*.
- (21)** AAUF, *Dyrevelferd. Landsmøteuttalelse*, oktober 2014.
- (22)** AUF, *Klima- og miljøprogram*, oktober 2014
- (23)** Sosialistisk Ungdom, *Dyrevelferd. Uttalelse vedtatt av Sosialistisk Ungdoms landsstyre*. 30. november 2014.
- (24)** Grønn Ungdom, *Dyr har egenverdi*, Resolusjon vedtatt på landsmøtet, URL: gronnungdom.no, publisert 12. februar 2012.
- (25)** Rød Ungdom, "*Pelsdyroppdrett er uetisk*", Uttalelse vedtatt 2010 av landstyret, URL: sosialisme.no 26. januar 2011.
- (26)** Holstad, G. (adm.dir.) og Mejdell, C. (forsker, begge Veterinærinstituttet), "Vårt pelsdyrhold bør avvikles", *Aftenposten* 21. mars 2013.
- (27)** Den norske Veterinærforening, *Uttalelse om pelsdyroppdrett*, 2009.
- (28)** NENT, *Høringssvar vedrørende ny lov om dyrevelferd*, 26. februar 2008.
- (29)** Vitenskapskomiteen for mattrygghet, *Risk assessment concerning the welfare of animals kept for fur production*, Rapport, 2008.
- (30)** Scientific committee on animal health and animal welfare, *The welfare of animals kept for fur production*, The European Commission, 2001.
- (31)** Broom, D., *An evaluation of VKM's Risk assessment concerning the welfare of animals kept for fur production (2008)*, Cambridge Univ., 2011.
- (32)** Rødt for dyreetikk, *Høringssvar - NOU 2014:15 Norsk pelsdyrhold - bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?*, 2015.
- (33)** Eidsivating lagmannsrett, *Pelsdyrdommen*, Dom av 15. desember 1999.
- (34)** Forum for utvikling og miljø, *Skitne klær - En vurdering av miljø og arbeidsforhold ved produksjon og bruk, og sammenligning av leverandører*, Rapport, desember 2008.
- (35)** Rødsten, L., "Tøff diskusjon om pelsdyr og dyrevelferd", *Bonde- og Småbrukar* 8, 2002.
- (36)** Andestad, R., (Oikos), *epost til Dyrevernalliansen* 5. oktober 2010.
- (37)** Grønn Hverdag, "Klær", URL: gronnhverdag.no, publisert 9. november 2010.
- (38)** Leffler, C. (Framtiden i våre hender), "Ikke gå i pelsfella", URL: framtiden.no, publisert 7. januar 2011.
- (39)** GAIA, *Country updates*, Fur Free Alliance, oktober 2014.
- (40)** Dujmovic, I. (Veterinary Office of Bosnia and Herzegovina), *Epost til NOAH*, 25. april 2012.
- (41)** Det danske folketinget, *Forslag til Lov om forbud mod hold af ræv*, Vedtaget af Folketinget ved 3. behandling den 29. maj 2009.
- (42)** Engelsk lov, *Fur Farming (Prohibition) Act*, chapter 33, 2000.
- (43)** *Derecto Legislative 146/2001*, *Gazzetta Ufficiale* n. 95 del 24 aprile, gjengitt av LAV, 2001
Pavesi, S. (LAV), *Epost til Dyrevernalliansen* 11. juli 2012.
- (44)** Animal Friends Croatia, "Animal Protection Act Has Been Passed", URL: prijatelji-zivotinja.hr, Press release 14 December 2006.
- (45)** Animal Mundi, *Country updates*, Fur Free Alliance, oktober 2014.
- (46)** WIJ Beatrix BIJ De Gratie Gods Koningin Der Nederlanden Prinses van Oranje-Nassau enz, *Besluit van 10 december 1997*, Nr. 96.006156, houdende uitvoering van artikel 34, eerste lid van de Gezeondheids- en welzijnswet voor dieren, 1998-1999.
- (47)** Compassion in World Farming (CIWF), "Nothern Ireland bans fur farming - animal welfare groups call on Republic of Ireland government to follow suit", Press release 17 December, 2002.
- (48)** Skotsk lov, *Fur Farming (Prohibition) Act*, 11 April 2002.
- (49)** Anima, "Dominoeffekt: Slovenien forbyder pelsavl", URL: anima.dk, publisert 12. mars 2013.
- (50)** Der Schweizische Bundesrat, *Tierschutzverordnung*, 1998.
- (51)** Bundesamt für Veterinärwesen, "Swiss regulations concerning fur farming", Brev av 14. juli 1999.
- (52)** Sveriges Riksdag, *Djurskyddsförordning (1988:539)*, § 9 a, 1988.
- (53)** Jordbruksdepartementet, "Nya hårdare krav på pålsdjursnäringen", *Pressmeddelande* 21. mars 2005.
- (54)** Pietsch, T (Vier Pfoten), *Epost til Dyrevernalliansen*, 1. juni 2012.
Nottebrock, Y. (Vier Pfoten), *e-post til Dyrevernalliansen*, 9. juli 2012.
- (55)** Der Nationalrat, *Gesamtändernder Abänderungsantrag*, § 25, 2004.
- (56)** EPAR, *Epost til Dyrevernalliansen* 2. juli 2012.
- (57)** Kristelig Folkeparti, *Politisk program Kristelig folkeparti 2013-2017*, s.78
- (58)** Bont voor Dieren, *Country updates*, Fur Free Alliance, oktober 2014.
- (59)** Eerste Kamer (Senatet i Nederland), "Pelsdierhouderij in Nederland verboden", URL: eerstekamer.nl, 18. desember 2012.
- (60)** Foreningen våre rovdyr. *Svar på høring - NOU 2014:15 Norsk pelsdyrhold, bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?* 2015.
- (61)** Minding animals Norge. *HØRINGSSVAR: NOU 2014:15 om pelsdyrnæringen*. 2015.
- (62)** Norsk ornitologisk forening. *Høringsinnspill fra NOF til NOU om norsk pelsdyrhold*, 2015.
- (63)** *Høringssvar NOU 2014:15 om norsk pelsdyroppdrett*. 2015
- (64)** SPCA Norge. *Svar på Pelsdyrutvalgets rapport NOU 2014:15*. 2015 SABIMA.
- (65)** Eurogroup for Animals and Fur Free Alliance. *Høring - NOU 2014:15 Norsk pelsdyrhold*. 2015.